कुलश्र

"कुलियका कुलत्यस कथान्ते तहुवा पाय।

नुजत्यः कटुकः पाके कषायः पित्तरसञ्जत्।

जघुर्विदाष्टी वीर्थोखाः श्वासकासकपानिकान् ॥

(बख अपरे पर्यायगुका यथा,—

क्ति हिकामिरीयकदाहानाहान् सपीनसान्। खेदसंयाइको मेदोज्यरिकसिइरः परः"॥ इति भावप्रकाशस्य पृष्टेखाडे प्रथमे भागे ॥ *॥ "उवाः कुजत्यो रसतः कवायः बदुविपाने कपमादतन्नः। अज्ञाभारीगुला-निष्दनस संग्रात्वः गीनसनासहारी। याना तुमेदोगुदकी जिल्ला भाषापदः ग्रोबितियत्तक्रच । नापस्य इन्ता नयनामयञ्जो विश्रेषतो वन्यकुलत्य उत्तः"। इति सुभुते सूत्रसाने १६ खषाये ॥ 🖷 ॥) कुनत्या, स्त्री, (कुनत्य + स्त्रियां टाप्।) वनकुनत्यः। तत्यर्थायः। इत्प्रसादा २ व्यर्णकुत्रत्थिका ३ जुलाबी व वीचनहिता ५ चनुष्या ६ जुमाना-रिका ७ कुनस्थिका ए। इति राजनिष्युटः। कुळायः ६ कुर्वविज्वतः १०। इति रह्माचा ॥ व्यस्या गुबाः। बदुत्वम्। तिज्ञात्वम्। व्यर्शःश्रुष-नाशिलम्। विवन्धाभानश्मनत्वम्। चनुहित-लम्। त्रवरीपयालच् । कुलत्याञ्चनम्। बस्य पर्यावः पूज्यत्तद्धिकाल् । कुम्भकारी १ प्रका-यहार। अस्य गुबा।। चंचुचितत्वम्। जयाय-लम् । भटुलम् । चिमलम् । विषविकाटिकाङ् त्रेखदोवनाशित्वत् । इति राजनिर्धेग्टः ॥ कुनित्यका, स्त्री, (कुनत्या सार्थे संज्ञायां वा कन् यत इतम्।) कुलत्याकाराञ्चनप्रकारविश्रेषः। इत्य-मरः ।राधार •२। असा गुमपर्याची कुलत्याम्बद मच्यो । वनकुलत्यः । इति राजनिर्घरः॥ जुलबक्तः, पं, (जुलस्य कुते वा चाचिरतो धक्तः।) खनातीयधंमः। कुनाचारः। यथा,— "उत्सन्नकुषधमायां मनुष्यायां ननाईन !। नरके नियसं वासी भवतीत्यनुसुम्भ"॥ इति चीमगवद्गीतायाम्। १। ४३॥ कुनधारनः, पं, (कुनं धारयति रच्चति यः। कुन + ए + किन् + खुल्।) एलः। इति जिनाखश्चाः। कुनमायिका, स्त्री, (जुले जुलाचारयजनकाले पूज्या या नायिका।) पश्च-मकारयजने पूज्या स्त्री। °रतामास्येन यम्बीतो रत्तपुव्यविभूवितः। पसीकरणसङ्गेतैः यूजयेत् कुलनायिकाम्" ॥ सा नवविधा यथा,-"नटी कापालिनी वेश्या रजकी नापिताक्रना।

शास्त्रकी श्रद्भकत्या च तथा गोपालकत्यका।

कुननचर्त्र, सी, (तन्त्रवारीक्षपारिमाविज्ञचर्या कुनं

तत्र तत्समान्ध वा नद्यत्रम्।) भरणीरोदियो-

शत तन्त्रसारः॥

मानाकारस्य कन्या च नव कन्याः प्रकीत्तिताः"॥

पुष्यमधोत्तरपश्यानीचित्राविष्राखाळ्येछापूर्व्याषाः **ज्ञान्यवात्रिक्साह्यदः। यथा,**— "वारवार्त्राभिजिन्मूलं कुलाकुलस्दाइतम्। कुनानि समधिद्यानि भ्रेषाणि चाकुनानि च"। कुलनाभः, पं, (कुलं मूमिलमं न चन्नाति । न + चम् + अष्। सप्सपिति समासः। उद्रस्य हि उद्गत-कन्धरतात् भूमिकप्रसाभचकतया तथातम्।) उद्रः। इति हेमचन्द्रः। (कुलस्य गाम्नः ध्वसः।) कुषाध्वंसः । नुजयितः, पुं, (कुलस्य वंश्वस्य गोत्रस्य वा यितः खामी।) कुनखामी। ग्रोत्रप्रधानः। कुननायः। यथा। "बाय सिन्धसीवीरपंतरह्रमबस्य अजत इज्ञमत्याक्तटे तत्कुकपतिना शिविकावाइयव-घान्वेषसमये दैवेनोपसादितः स दिनवर उप-बन्धः"। इति सीमागवते ५।१०।१॥ (कुलस्य कात्रवर्गस्य पतिः पाजकः। अन्नदानपोषसपृत्वेकं प्रभापको मुनिविशेषः। उत्तद्य। "सुनीनां दशकाइयं ये। प्रदानादिपोषयात्। ष्यधापयति विप्रविः स वे कुनपतिः स्नुतः" ॥) कुणपत्रः, पं, (कुलं भूलमं पत्रं पर्यमस्य।) दमनक-बद्धः। इति राजनिधेयुः। कुषपाचकां, स्ती, (कुषां समूचं पाषयतीति। पाचि + व्वुच्। बद्धपनीत्यत्तेत्तयालम्।) कुरम्बम्। अमनानेषु इति माया। इति प्रव्यक्तिका। (कुलं वंग्रं पाजयति। पाल + बिष् + ब्युज्।) वंश्रप्रतिपालके, जि ॥ कुलपालिः, स्त्री, (कुल पालयति या। पालि + इन्।) कुषवती। इति श्रव्दमाचा॥ कुलपालिका, स्त्री, (कुलं पालयति । पालि + खुल् टाप् इलम् । यदा कुलपालि + खार्थे कन् टाप्।) नुलस्ति। इत्समरः। २।६।०॥ बुलसत्वा, स्त्री, (बुलेः वंधमवैः स्त्या भरवाम्। बुल + स्ट + भावे काप्।) गर्भिकीपर्युषासना। इति नटाधरः ॥ (कुबस्य भ्रत्या । वंग्रभरवम् ॥) कुलमारः, प्र, (कुलं यहं भूजति इन्ति वन्धिकर्तन-नादिना इति । कुल + सल + खध्। निपातनात् मुम् लख रः।) कुनम्मलः। चौरः। इति कुलवर्या,. स्त्री, (कुलेम् भिषक्कुलेम् वर्याः वर्यानं ग्रय-कचनं यस्याः।) रक्तिचहत्। इति राजनिर्धेग्दः। नुजवारः, ग्रं, (नुजन्तदाख्यया प्रसिद्धी वारः ।) अञ्चल-शुक्रवारी । यथा। "रविचन्त्रो गुवः सौरिखलारचाकुवा इमे। भौमशुक्री कुलाख्यी दि तुधवारः कुलाकुलः"॥ इति तन्त्रसारः॥ कुषविष्रः, पं, (कुलपरम्परागतः कुषचिताय नियुक्तो वा विघः।) कुलपुरोच्चितः। इत्यमरटीकायां खामी॥ कुबबेसी, [न्] नि, (कुबेम ग्रिस्पिन्वेषु बेसी।)

शिल्पिकुलप्रधानः। तत्पर्यायः। कुलिकः २। इत्य-

इति तट्टीकायां भरतः॥ कुलसम्भवः, एं, (कुले कस्यचित् वंशे सम्भवः उत्-पत्तिरस्य।) यस्य नस्यचित् कुचे जातः। तत्य-र्थायः। बीन्यः १। इत्यमरः। २।७। १॥ कुलसौरमं, स्ती, (कुलं श्रेष्ठं सौरमं यस्य।) मनवक-ख्यः। इति श्रव्दमाला ॥ कुनकी, स्त्री, (कुरे कुनस्थिता स्त्री।) कुनपानिका। चनचगामिनी कुन्रिका स्त्री। इत्यमरः। २। ६। । (तथा च चामको। "असन्तुष्टा दिजा निष्टाः सन्तुष्टा इव प्रार्थिवाः। सबका गणिका नया निर्वेकास कुलस्तियः"। कुते कुलचके मूनाधारे विराजते या स्ती। कुलकुर्व्हिनीप्रक्तिः। यथा, कुलार्यावे। ''कुलकी ज्ञानमाचेश जीवन्मुक्तो भवेतरः"।) कुल इखकः, पुं, (कुलाय संघाय ऊखते। ऊदि संघे + ग्वल्। एकोररात् उकारकामः।) बारिकः। षावक्तः। इति इतिवारी कुलाकुलतिथिः, एं स्त्री, (तन्त्रोक्तकुलाकुलनासा प्र-सिद्धा तिथिः।) दितीयावसीत्रश्रम्यः। यथा। ''दितीया दश्मी षष्ठी कुवाकुवसुदाइतम्'' ॥ इति तन्त्रवारः। कुषाकुषनद्यनं, सी, (तन्त्रोस्तकुषाकुषसंद्यकं नद्य-त्रम् ।) बार्त्रामुजामिजिक्तमिधानक्त्राखि । यथा, तन्त्रसारे। "वावयार्जाभिजिन्मूलं कुलाकुलसुदा इतम्" ॥ कुनाकुनवारः, ष्रं, (तन्नोक्तकुनाकुननामा वारः।) बुधवारः। यथा, तन्त्रसारे। "भीमशुक्रो कुलाख्यो दि वृधवारः कुलाकुलः" ॥ कुनाचनः, एं (कुनर्वज्ञः जननः पर्वतः। प्राक-पार्थिवादिवत् मध्यपदकोषः।) कुलपर्व्वतः। यथा। "षर्जुनाचनसप्रसमुदा ब्रह्माप्रस्वरदिनकर्बद्राः। न लंगाई नायं जोक-स्तद्धि किमधें कियते श्रोकः"। इति मोचमुद्गरे ७॥ सप्तनुनपर्वता यथा। "सत्त येऽस्मिन् मञ्चापर्वाः विज्ञृताः कुजपर्वताः। माहेन्द्रो मजयः सञ्चः युक्तिमारुज्ञवानि 🛊 विश्वास पारिपात्रस इत्येते कुनपर्व्वताः"॥ इति मात्ये ६५ षथायः 🛚 कुलाचार्या, ग्रं, (कुलस्य वंशस्य बाखायां वर्षानादी शुसकीर्त्तनविषये वा धाचार्यः ।) कुलकः । कुली-गादीनां वंशांश्रयाखाक मुंगास्यः। यस विव-रखं घटकाशब्दे दरखम् । बुजाटः, पुं, (बुलेन संघेन चटतीति । जट् + चच्।) जुद्रमत्खभेदः। इति श्रव्दमाना॥ कुबाजिः, धं, (कुबनामा खातोऽदिरचवः।) कुषा-चनः। इति सिद्धानाग्रिरोमिबः॥ बुवाधारकः, ग्रं, (बुवस्य वंश्रस्य व्याधारकः प्रति-क्षापकः।) प्रलः। इति श्रव्यरलावची । कुतायं, स्ती, (की एधियां वायो वया ।)

श्रीरम्। इति प्रायम्॥

सरः।२।१०।५ ॥ कुलकः ३ कुलः ३ मेछी थू। कुलायः, पं, (कुलानां पवित्रसूत्रानां खबः बास

कुलायः